

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

INDRANAI HARTFORDE

Rudolfo Blaumano 5 Veiksmų Drama Musų Scenoje Lietuvos Karių Šventės Proga.

INDRANAI, mūsų žmoniems svetimas, nesuprastas vardožodis. Senieji amerikiečiai lietuviai manė, kad bus Amerikos Indijonų meninės kultūros pavaiždavimui teatras, kiti manė: gal bus kas neparasto. Žodžiu, senieji ir naujieji lietuviai daugumoje spėjo, galvojo ir įdomaudami gausiai susirinko pamatyti Indranus.

Nenuostabu. Iš Amerikoje ir Lietuvoje gyvenusiųjų lietuvių mažai kas buvo plačiai susipažinę su menine literatūra, tuo labiau Indranų veikalo turiniu, taiti Indranai intrygavo visus, nes negirdėtas veikalas — teatras p. Gustaitienės režisuojamas, Bostono artistų vaidinamas. Ir rengėjai, Lietuvos Karininkų Romovės nariai, retas kuris žinojo ko galima tikėtis.

Veikalas parašytas latvio, p. Rudolfo Blaumano, 5 veiksmų drama iš ūkininkų, Indranų šeimos pergyvenimų. Kadangi veikalo tema lietuvių širdžiai artima, vaizduoja ūkininko šeimoje pergyvenimus, tėvų su vaikais nesutapimus, skirtumus galvosenoje, nuotaikose, samprotavimuose pagal jų amžių ir besikeičiamos eros laikotarpį ir Indranų jaunoje kartoje silpnėjimą moralės, negerbimo tėvų valios ir tradicijų, stoka pas vaikus aukšto lygio moralės, aistros vaikų paremtos materialinės kultūros efektais. Visi šie motyvai rodo didį kontrastą tėvų ir vaikų samprotavimų, dorovės ir dvasiškios savybės, stoka artimo meilės šeimoje vaikų tėvams etc., labai gilaus dramatiško skonio ir moralės temos veikalas, kad ir labai įdomus ir efektingas. Vaizdžiai dramatiškus pergyvenimus vaizduoja scenoje, visgi, kai esu patyręs, seniesiems amerikiečiams lietuviams nebuvo suprantamas ir įspūdingas. Jie matė jame malancholiją, vargą, bėdas ir antipatijas, jo moralės ir kitų svarbių savybių, dramatiškų pergyvenimų nesuprasdami nuobodžiavo ir kai kurie išėjo iš salės po pirmųjų dvejų aktų vaidinimo. Buvo ir tarpe jaunųjų lietuvių nemažai, kurie nesižavėjo turiniu veikalo delto, kad jų manymu paprastas šeimoje pergyvenimas jiems patirtas Lietuvoje gyvenantiems.

Čia ir išryškėjo visus intrygavusi "misterija", vieni susižavėjo, kiti jautėsi apsvylė. Tai buvo publikos "kvalifikacija" suprasti tikrąjį meną iš gyvenimo sukurta. Žmogus žemo kultūros, mažai tenusimanas apie scenos meną ir dramatiškas veikalo savybes, patetiškus

momentus neįvertino, nes nesuprato tų dramatiškų vertybių. Tikrai vienas kitas vaidyboje momentas kuriame buvo jumoristikos vaizdas, artisto suteiktas patiko spektoriams silpnos kvalifikacijos. Natūralu, šio veikalo turinio ir autoriaus sielos į Indranus idėtos, jo vaizduojamas Indranų šeimoje moralės ir kitų savybių, ypač malancholiškųjų pergyvenimų nesuprato ir neįvertina teigiamai. Veikalas ilgas 5 veiksmuose, su ilgokomis pauzomis dekoracinių keituliavimo scenos įrengimams publikai davė nuobodžiavimą ir nuovargį sėdėti ir laukti ligi sekamas veiksmas bus vaidinamas. Neabejoju, kad jei veikalas būtų labiau kondensuotas, sklandžiau įscenizuojamas, gal būtų geresnį efektą spektoriams davęs ir mažiau nuobodžiavimo ir nuovargio. Bet mūsų kukli scena ir jos paruošimas delto techniškių įrengimų sudarė trukdymus ir ilgas pauzas, ko eilinis spektorius nesuprato.

Gal bus svarbiausia priežastis senųjų amer. lietuvių nepasitenkinimo tame, kad jie daugumoje silpnos "kvalifikacijos", toki scenos meno veikalai kupini dramos, malancholijos, jiems svetimi dalykai ir sakysiu, nesuprantami. Amerikonai neturi dramos, mėgėjai lengvųjų scenos meno veikalų — komedijos ar kitokių, jie pasitenkina ir žavisi, kuomet gauna pasijuokti, lengvai suprasti veikalo temą. O p. R. Blaumano veikalas kliasika iš laudies žmonių — ūkio šeimos gyvenimo, kuriame aukštoji dorovė ir žmogaus blogosios būdo ir išsiauklėjimo — žemo kultūros savybės vaizduojamos, kurias tikrai aukštesnio intelekto spektorius tegali suprasti ir įvertinti.

Tokia drama moderninės eros ir materialinės kultūros amerikoniškiems "obskurantams" neįdomi, nes nesuprantama. Ir kita šiame klausyme savybė glūdi mūsų žmonių samprotavime: būtent, ūkyje gimę ir augę lietuviai ir viską pergyvenę ar matę kaimynų pergyvenimus panašius kai Indranų šeimos pergyvenimams jiems atrodė nieko čia naujo ir gražaus bei įdomaus. Štai kame glūdi šitų spektorijų "kvalifikacija" atskirti gerą nuo blogo, suprasti dramą ir dramatiškąją kliasiką scenoje vaizduojama.

Galū pasakyti, kad p. Gustaitienė rūpestingai šią dramą įscenizavo parinkdama gerus artistų tipus — charakterius, paruošė juos gerai. Prie to, noriu pripažinti, kad Bostono vaidintojai turi talentus, įspūdingai vaidina, daugumoje jie ne profesionaliai, scenos meno

Vai lėkite dainos iš vargo nupintos... (IS BOSTONO VYRŲ CHORO KONCERTO)

Dainose atsispindi tautos siela, dainos yra tautos dvasinės kūrybos veidrodys — savo filosofas Herder. Jeigu lietuvių tauta šiandien yra gyva ir kovoja dėl savo laisvės ir egzistencijos, tai yra nuopelnas mūsų senolių kūrėjų, kurie lietuviškos dainos aidais žadino mūsų tautos dvasią, kėlė kalbos grožį ir parengė kelią tautiniam Lietuvos atgimimui. Visi žinome, kad lietuvių tautos atbūdimė priešaušriniais laikais lietuviškos dainos buvo vienas iš svarbiausių faktorių, iškelusių lietuvių kalbos grožį svetimtauciu akyse ir tuo paskatinusių lietuvius ieškoti kelių į laisvą nepriklausomą gyvenimą.

Istorijos ratas pasisuko, vėl esame pavergti Tėvynėje ir išblaškyti toli už jos ribų po svetimus pasaulio kraštus. Vienintelis dvasinis ryšis, kuris mus šiandien jungia į vieną šeimą yra mūsų lietuviška kalba ir jos žiedai: — dainos dainelės...! Džiugu, kad tremtyje dar turime nepalūžusių dvasios galiūnų — lietuviškos dainos kūrėjų, kurie savo koncertais tarpais mus išveda iš pilko kasdieninio fabriko bildesio, erzinančio miesto triukšmo ir ramų, romantišką Tėvynės miškų ir žydinčių Nemuno laukų grožį.

Bostono vyrų choras, vedamas muziko kompozitoriaus Juliaus Gaidelio yra pasiryžęs esti šiuo keliu. Šis choras, dar jaunas savo gyvavime, jau pasirodė stipriai lietuviškos dainos kultūros ugdytoju mokančiu pa-

traukti klausytoją ir sužadinti jo jausmų vaizduotę savo išpildomų dainų aidais.

Paskutiniame savo metiniame parengime Bostono High School Atditorijoje šių metų lapkričio 15 d., Bostono Vyrų Choras, padedant solistams: Stasei Daugelienei ir St. Liepai, davė pasigeretiną koncertą.

Choras scenoje žiūrovui daro drausmingo muzikinio vieneto įspūdį. Pasizymi stipriais žemo tembro bosais ir aukštųjų viršūnių pirmaisiais balsais.

Koncerto plačioje programoje buvo išpildyta žymesnių mūsų kompozitorių kūriniai, kaip M. K. Ciurlionio, K. Griauzdės, J. Gaidelio, K. V. Banaičio, J. Grudžio, St. Šimkaus, M. Petrausko ir kitų.

Dvi kompozicijos sukėlusios gausius publikos aplodismentus, choras išpildė su Lietuvos Vilniaus operos solistu St. Liepu, tai: "Baltos gėlės" — J. Švedo, ir "Grybai" — pačio choro dirigento J. Gaidelio.

Pažymėtinas subtilus išpildymas su plačiu pianissimo skambėsiu viršūnėse, buvo "Tykiai, tykiai" — J. Švedo ir "Milžinų Varpai" — (žodžiai P. Lemberto, muziko J. Gaidelio).

Choro koncertą savo dainomis praturtino solistė Stasė Daugelienė, akomponuojant J. Gaideliui, padainavo: "Pasakyk Antela" — J. Šved, "Na, tai kas" — K. Kavecko, "Ruduo" — J. Chopin, ir ariją iš operos "Samsonas ir Dalila" — C. Saint Saens. Vilniaus Operos solistą

Stasys Liepas, vis tobulėdamas savo dainos mene, jausmingai dainavo: "Žaliojoje Lankelėje". J. Tallat — Kelpšos, — "O greičiau" — St. Šimkaus ir ariją "Valentino Malda" iš operos "Faustas".

Gausiai susirinkusi Bostono ir kaimyninių kolonijų publika choristams ir solistams nepagalbėjo "katučių", o lietuviškas apkalbė gelėmis.

Po koncerto Bostono Tautinės Sąjungos Namuose choro mecenatams, rėmėjams, visuomenės veikėjams ir svečiams buvo surengtas pobūvis — vakarienė, kurios metu Choro vyrams buvo pasakyta gražių žodžių ir išryškinti jų nuopelnai lietuviškos dainos kultūros ugdyme.

Kalbėjo: Bostono Lietuvių Legijono posto vadas Aleksander Čaplikas, jo adjutantas — John Roman, Worcesterio L. M. M. "Ratelio" choro dirigentas, muz. Z. Snarskio "Ratelio" — pirmininkas St. Raudonis, muz. Strazdas. Tautinės Sąjungos Bostono Skyriaus pirm. Kasmauskas. Muzikas Kompozitorius J. Gaidelis padėjo solistams choristams ir svečiams už choro remimą ir šiltą priėmimą. Pobūvio ir vaišių programą sumaniai ir organizuotai vedė, pristatinėjo kalbėtojus pirmininkas Longinas Izbickas. Valgius paruošė ir svečiams patarnavo Bostono mergaičių "Šatrijos" Juntos skautės.

Jaukioje šeimyniškoje nuotakoje prabėgo kelios valandėlės. Bostono Vyrų chorui linkime ištvėrmės garsinti lietuvišką dainą svetimoje padangėje.

Bancroft Package Store, Inc.

TEL 770
578 SOUTH ST.
ATHOL, MASS.
Centras S. S. Pierce Aukštos Rūšies Vynų ir Spiritų

Allen Oil Company

Aliejus - Tydol Gas
297 MAIN ST.
Gasolinas - Aliejus Pečiams
Aliejus Kurui
P. Karolis, lietuvis patarnautojas
ATHOL, MASS.

Beaudreau's Luncheonette

611 MAIN ST.
ATHOL, MASS.
Atlankykite mūsų modernią Valgyklą
Linkėjimai su
Padėkavonės Dienos šventėmis

Dawley & Shepard, Inc.

Manufacturers of
Westminster Crackers
Specialties: Westminster XXX
Common Cracker Meal,
N. Y. Oyster - Dot Oyster
Saltines
WESTMINSTER, MASS.

BOB & OMER'S

Cafe, and Bowling Alleys
11-13 EXCHANGE ST.
ATHOL, MASS.
Where Good Sportmen Meet

L & K Motors

5 GRABOWSKI AIKŠTĖ TEL. 2-8750
Pilnai Prirengiam Automobilių Žieminiam Sezonui — "ANTIFREEZE"
Prirengiam Karus Prie Spalio Mėnesio Patikrinimo DEL PALIUDYMU (Stickers).
Taisom, Ištepam, Prirengiam prie įvairių sezonų Parduodam Sacony Gasoliną ir Aliejų
Mobil Bateriais — Visokius automobilių reikmenis

MARTIN'S RESTAURANT

MARTINAS BANKIETA, sav.
Ilgus Metus Patyręs Visokių Valgių, ypač Lietuviškų Gaminime
PILNI PIETUS: — Sriuba, Kepto Vermont Kalakuto, bulės, trijų rūšių daržovės, kavos ar pieno ir saldumynų tikrai už \$1.50

Čia rasite labai skaniai pagamintų valgių, pasirinksite pagal savo skonį — Už žemą kainą
MANDAGUS PATARNAVIMAS
2 SIGEL STREET, kampas Harding St., Worcester, Mass.

VIŠIEM GERAI ŽINOMAS BENNY STRUCKUS MARKET

KAMPO MILLBURY ir SIGEL GATVIŲ Worcester, Mass.
Užlaiko visokius valgius, šviežias ir saldytas daržoves;
KILBASAI Specialiai pačių pagaminti
— MANDAGUS PATARNAVIMAS —

mėgėjai. Ponia Lemberg, spėju, profesinė artistė, todėl nenuostabu, jos vaidyba gera, bet kiti, ypač tėvas, arba, jo samdins — bernas arba, Želmutės rolėje (auklėtinės), p-lė Irena Nikol-skaitė, žodžiu, visi lošėjai savo užduotis gražiai atlieka. Ir grimaratura gera, tai nuopelnas scenos meno specialisto p. Santvaro. Visgi,

noriu patarti Bostono artistams, kad jei jie nenori netekti publikos ir savo gero prestižo amerikiečių publikoje, privalo pasirinkti lengvesnio scenos meno veikalus, ypač jei nori turėti populiariskumą ir medžiaginę naudą iš vaidybos (nors asmeniškai esu priešingos nuomonės). Toki mano įspūdziai iš Indranų. VMK

2 tips for

faster Long Distance service

1

Call by Number

Out-of-town calls go through faster when you give the operator the number you want.

2

Keep a List

So that you'll have the numbers handy, list them in the Blue Book of Telephone Numbers. It's free — at your Telephone Business Office.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH COMPANY

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription \$5.00 Two Years Subscription \$6.00
One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50

Single Copies 10 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleina šeštadieniais, leidžiama
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V. — \$3.00 Užsienioje — Kanadoje — \$4.00
Dviem Metam \$5.00 Dviem Metam \$6.00
Pusel Metų — \$2.00 Pusel Metų — \$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata
turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 28, 1914, at the Post
Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Ar Kremliaus Politika Vakarų Pasulyje Suprasta, Ar Ne? Ko Galime Laukti Iš Jungtinių Tautų Organizacijos?

Jeį yra galima laimėti
Laikotarpį, kad ir trumpą,
Privalome išnaudoti mūsų
Idejas ir politikai.

LENIN

VAKARŲ pasaulyje komizmas, kompartijos vadų politika, nebuvo pilnai suprantama fenomeną praėityje ir dabar vakarų pasaulis mažai tesupranta komizmą ir jo vadų politikos tikslus. Šį negimtiną faktą ryškiai parodė netolima praėitis, prieškarinių metų didžiųjų kraštų valtybininkų politiniai samprotavimai ir santykiai su kompartijos valdoma Rusija. Ir nenuostabu, kad vakarų demokratijos dasileido kompartijos vadų politinių apgaulių prieš karą ir karo metais.

Ir kyla klausimas ar vakariečiai dabar pilnai supranta Kremliaus valdovų politikos tikslus? Kremliaus valdovų vykdomo "šalto karo" veiksmų politiką? Šie klausimai tebėra diskutuojami vakarų pasaulyje ir diplomatinėse sferose. Dėja, ligi šiol nematome rimtos politinės sąvokos ir išvados šiame klausime, matome tikta politinius maneivrus, diplomatinius demarsus, blogus santykius vakarų ir rytų pasauliuose.

Mes senai esame įsitikinę, kad Kremliaus valdovai pažindami vakariečius geriau negu pastarieji rytiečius, išnaudoja senai numatyta Lenino politikos taktiką ir siekia tikslo — pletojimo komizmo ir politinės bei socialinės anarchijos vakarų pasaulio kraštuose. Leninas kalbėdamas į rusus dar 1920 m. pasakė: "Jeį yra galima laimėti laikotarpį, kad ir trumpą, mes privalome išnaudoti laiką mūsų idėjai ir politikai." Atrodo, kad dabartiniai Kremliaus valdovai suprastami svarbą laiko, politinės anarchijos ir imperialistinės politikos pletojimo, vaduojasi Lenino patarimu norėdami kodaugiau laiko turėti pasiruošimui pasaulio demoralizavimui ir savo jėgų stiprinimui griauti laisvuosius kraštus ir kurti komunistines valstybes tuose politinės ir socialinės anarchijos griuviesiuose. Kremliaus valdovai demonstruoja savo "dinamišką politiką", tačiau nenori, kad pasaulis būtų pakratytas dabarties momente, nes dar laikas nežada maskoliams laimėjimų.

Kad ir nevieninga nuotaika JTO sesijose, nors Jungt. Tautų Organizacija ir buvo įkurdyta taikos tikslu, visgi ši politinė institucija neapjungė pasaulio tautų ir nepatikrino joms politinės ir kultūrinės laisvės, nežada išlaisvinimo pavergtų tautų. JTO buvo ir tebėra tikta ligi šiol joje dalyvaujančių kraštų kalbų ir ginčų tribuna, politinių ir diplomatinį veiksmų centras, daug yra tautų norinčių įstoti į šią tarptautinę organizaciją, bet joms duris uždarytos. Žodžiu, JTO tai vos tikta 8 metų amžiaus "kudikėlis" Dambarton Oaks rūmuose rusų, britų ir amerikiečių pagimdytas prie uždarytų durų, kuomet buvo ruošiami planai ne tautų laisvės ir taikos pasaulyje patikrinimo, bet padalinimo pasaulio į tris politines ir ūkines sferas. Tie trys didieji Vilka avinų kailyje tapo tėvais JTO.

Ir nenuostabu, kad šis jų politinis kudikėlis gimė paraližio liga sergantis, bejėgis, politiškai, sociališkai, ūkiškai ir kultūriškai, tuoliausiai humaniškai tikras dvasios ubagas, arba, kai bankrotas. San Francisco mieste "krikštintas" maskolišku šampanu! Molotovas atsivežė pilną laivą šampano — taip rašė spauda laike tų "krikštytųjų". Ir jei JTO nebūtų amerikoniškos motynos "kūnas" ir "kraujas", tai šis politinis "bankrotas" senai būtų numarintas ir Korejos kalnuose palaidotas.

Šių liudnų faktų šviesoje stebėjome JTO "giminaičių" iškeltą bankietą New Yorke paminėti JTO 8 metų sukaktį. Ir kas gi juos paskatino prie šios sukakties minėjimo? Kas surengė šį minėjimą? O gi rėmėjai šio paraližio motro tarptautinio kudikio: Madame Pandit, Madame Roosevelt, art. Marsh ir kiti JTO sulai norėdami iškelti į padangę viltis JTO ir įtikinti pačius tėvus ir kūmus bei gimines jog šis kudikėlis, kad ir nepilnai sveikas, bet auga, kasmetą stiprėja—sakė mums Madame Pandit ir kiti kalbėtojai. Jų kalbos labai gražios ir skambios, daug vilčių ir pažadų patiekė žmonijai, tačiau tie žodžiai paliks tikta žodžiai. O tikrovė ka buvo ir bus nenuneigiamų faktų, kad JTO gimė ir auga politiniam bankrote, nes JTO auklėtojai ir tėvai pešasi tarp savęs ir su kitais žmonėmis neva taikos siekdamai per JTO, o tikrovėje ruošia naują karą, naujas politines konspiracijas vieni prieš kitus.

Gražios ceremonijos ir sakysiu paruoštos tų tarptautinių propagandistų ir "taikos mylėtojų", kai kurie iš jų buvo ir tebėra vedinamais kompartijos bičiuliais. Ir ko Kremliaus konspiratoriai nevaliojo padaryti "kongresais", padarė per JTO taikos propagandą plėtodami. Tokį išpūdį paliko mums JTO diena New Yorke

Mūsų Enciklopedija, Trumano 'Raudonoji Silkė' Dvokia Visam Krašte, Worcester'io Lietuviai.

GRĮŽES iš Worcesterio pusiau 3-čią val. ryte radau ant stalo senai lauktą Liet. Enciklopedijos pirmąjį tomą. Nors buvau išvargęs, miego slegiamas, visgi pradėjau vartyti LE lapus. Dingo mano nuovargis ir noras miego, ligi pusiau 5-tos val. ryto "studijavau" LE lapus. Kalbu ne apie LE turinį, kalbu tikta apie šią knygą, jos tobulą paruošimą ir išspausdinimą teknišku atžvilgiu, malonu paimti ją į rankas ir turėti knygų šepoje.

Esu nuomonės, kad visi LE prenumeratoriai taip jaučia, gerėjasi kaip aš, gavę pirmąjį tomą LE. Būtų verta tarti žodį padėkos LE leidėjui ir redaktoriams, kurie savo pareigas gražiai atliko. Ši knyga ir, spėju, visi kiti tomai LE bus mūsų išsivijios žmonių didžiū turtu ir garbinguoju nuopelnu.

"Raudonoji silkė"

Teisingumo ministro, p. Brownell, iškeltas skandalas sąryšyje su mirusio Harry Dexter White šnipijada papurtė visą kraštą dar kartą parodė visuomenėi Kremliaus šnipų, espionažo agentų ir komunistų veiklą JAV valdžios įstaigose ir padarė daug nemalonumo demokrataštv buvusiai administracijai ir buv. Prez. Trumanui, nes įrodyta faktų šviesoje, kad rusų ir komunistų šnipijada Roosevelto - Trumano valdymo laikais buvo valdžios įstaigose.

Prieš virš metų Prez. Trumanas kritiškai vertindamas Kongreso Komisijos, ypač Sen. McCarthy, "ablavą" gaudymui Kremliaus šnipų ir komunistų valdžios įstaigose, norėdamas nuneigti Sen. McCarthy pareiškimus ir užmetimus, sarkastiškai pasakė: "That's a red herring!" — raudona silkė. Ir dabar jo pareiškimai pateisinimui ir apgimimui jo pozicijos sąryšyje su Harry D. White globojimų ir pakėlimų į aukštą vietą Finansų ministerijoje, tapo nuneigti paties vyr. FBI šefo Hooverio. Žodžiu, iškeltas skandalas p. Brownell faktų šviesoje, nebuvo nuneigtas p. Trumano pareiškimais.

Mes senai esame pasisakę, kad demokratų administracija Roosevelto laikais ir Trumano, sužiniai ar nesužiniai, tapo komunistų ir Kremliaus agentų "infilttruota", išsinaudota Kremliaus tikslams politiškai ir kitais atžvilgiais. Kremlius gavo visus politinius, militarinius ekonominius ir kitukius faktus, taipgi, militariskus ir mokslinių išradimų sekretus.

Mes ne tiek kaltą laikome Trumano kai jo pirmatakuo Roosevelto administraciją. Trumanas paveldėjo ir Roosevelto ne tikta sostą,

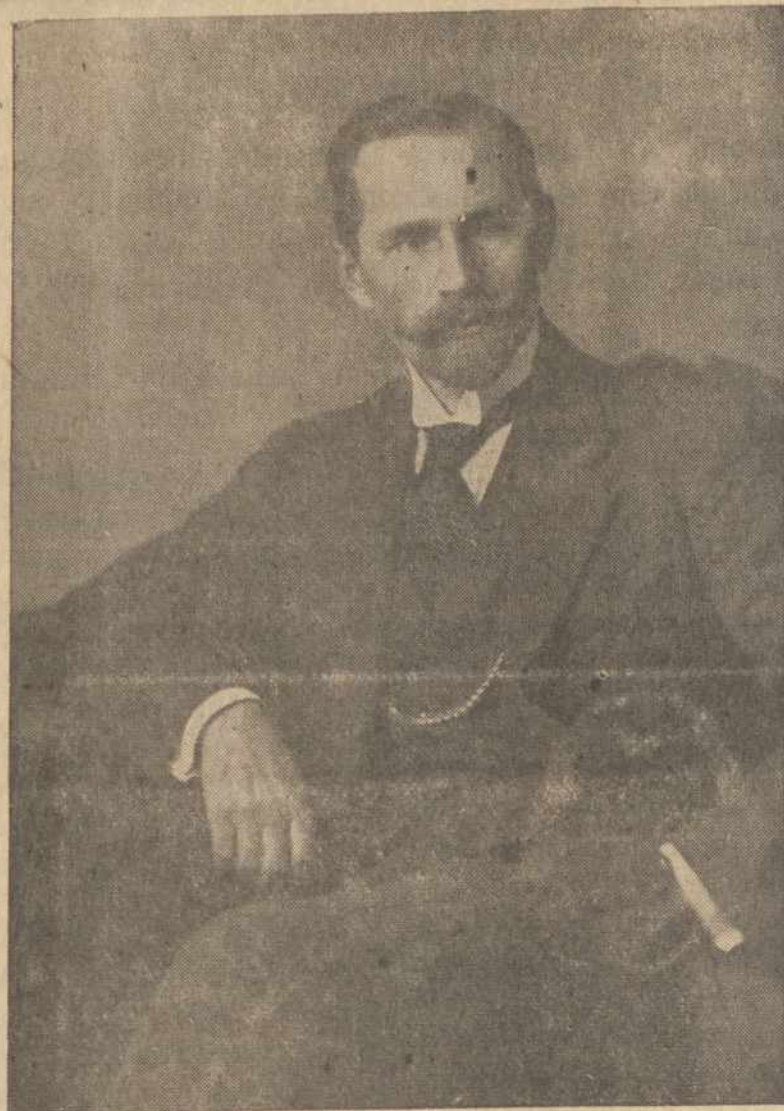
bet visus kitus palikimus, JAV valdžioje komunistus ir Kremliaus agentus karo metus ir dar prieš karą į valdžios aukštas vietas sulindusius šnipiados ir espionazo tikslu. Ir nenuostabu, kad kompartijos sulai ir jų bičiuliai turėdami itaką demokratų administracijoje (daugumoje žydų tautybėsaut.) nustatė politines ir militarines gaires karo metais Kremliaus imperalizmo naudai Europoje ir Azijoje. Pasekmės skandalingos politikos: Rusija dabar valdo pusę Europos ir Azijos ir tapo agresijos pavojų vakarų pasaulio demokratijoms. Ir ilgai "raudonoji silkė" smirdės visame mūsų krašte, bus daugiau tokių skandalų ateityje.

Sen. McCarty "ablavas" davė pasekmes, nutraukė kaukė nuo veido demokratų administracijos. Kongreso Komisijos tyrinėjimai ir tardymai nemažą skaičių kompartijos vadų įkalino, du espionažo agentai teisme rasti kaltais nubausti mirties bausme. Tai daviniai "ablavo" apsilvalyti nuo komunistų ir Kremliaus šnipų mūsų krašte, nuopelnai Sen. McCarthy "krusados".

WORCESTERIO LIETUVIAI

Ši lietuviška kolonija buvo praėityje garsi ir pavyzdinga mūsų išsivijios gyvenime. Worcesterio lietuviai praėityje turėjo tautinę vienybę, kultūrinę pažangą, jie davė Lietuvai daug paramos kovoje už laisvę ir paskolą Lietuvai sumoje \$100,000! Ko jokia kita lietuvių kolonija ir garsioji Chicago nedavė. Dabar šios kolonijos lietuviškos kilmės žmonių potencialas žymiai didesnis negu praėityje buvo, yra dvi parapijos, daug draugijų, organizacijų skyrių, didelis turtingas klubas. Dėja, visas šis organizuotas ir palaidus lietuviškas potencialas pasyvus, nevieningas, neturi solidaringos veiklos, srovinių grupių ir senųjų ir naujųjų lietuvių antipatijos ryškios ir žalingos Worcesterio lietuviams.

Šis tikrovę žinau iš pačių Worcesterio lietuvių man pasakojimų kiekvienu kartu man apsilankius šioje kolonijoje. Todėl noriu tarti žodį, prašyti Worcesterio lietuvius atkreipti dėmesį, siekti vienybės, grįžti į netolimą praėitį ir garbę šios kolonijos lietuvių ir rūpintis vienybės idealo išvystymo ir išsaugojimo lietuviško potencialo mūsų išsivijai ir Lietuvai labai reikalingo. Esu tikras, kad Worcesterio lietuvių visuomenės vadai siekdami vienybės vėl galės suvaidinti svarbią rolę mūsų išsivijios žmonių gyvenime, vėl galės būti pavyzdžiu kitoms lietuvių kolonijoms.

A. A. ANTANAS SMETONA

Šiais metais sueina aštuoni metai, kaip tų pavojų išvengti. Jo didelis politinis ir valstybinis patyrimas, jo švarus moralinis autoritetas, nors A. Smetonai tiesioginiai ir neįmanant į vyriausybės sudėtį, darė tai, kad sunkiomis valandomis Tautos akys krypdavo į Jį ir laukdavo jo viešo pasisakymo bei patarimo.

Ir kaip didelis tėvynės mylėtojas laisvu laiku nevažiudavo kur į užsienius ieškoti "Stebuklingos" gamtos bet pasitenkindavo savo gimtuoju Užulėniu. Jis nepraleisdavo progos nepasikalbėti su mažu ar senu tai užjausdamas tai patardamas. Ir taip gražiai žydėjo Lietuva, A. Smetonai vadovaujant, iki pradėjo užti antra karo audra, ligi pradėjo plaukti žiauri rusų lava Lietuvos link. Ir 1940 m. A. Smetona su skaudančia širdimi turėjo nenoromis trauktis iš numylėto Lietuvos krašto. Tuo metu A. Smetona buvo sulaukęs jau 65 metų amžiaus ir nuveikęs tiek didžiū darbų. Jis savo dvasia ir valia buvo labai stiprus. Jo tuometinis dvasinis stiprumas gali būti pavyzdžiu šiandieną mums visiems, o jo fizinis ištvėrimumas — kiekvienam jaunam vyrui. O jo tauri gimtosios tėvynės bei tėviškės meilė turėtų šiuo sunkiu momentu paskatinti atsigręsti į tuos namus, kuriuose mes praleidome jaunystę, kuriuose mes gavome tėvynės meilės jausmą, į tuos laukus, kuriuos mindžiojome savo nerūpestingomis jaunystės dienomis.

Gimtasias namas ir gimtoji žemė tegu neužgęsta niekad mūsų širdyse, o tegu išsiplečia į tėvynės meilės didelį žiburį ir, progai atėjus, tegu ta tėvynės meilė veda mus visus takais ir takeliais, keliais ir keleliais į tuos mūsų gimtuosius namus. Gi, a. a. A. Smetonai, už idiegtą ir išugdytą mūsų širdyse tėvynės meilę šiandieną mes lenkiame galvas ir tegu būna amžiais jam lengva svetimioje žemelėje.

Julius Svikla

V. M. Klausutis

MATERIALINĖ KULTūra

XX-tojo Amžiaus Civilizacija Krizėje; Materialinės Kultūros žmogus Dvasios Ubagas, Griovėjas Civilizacijos.

GYVENIMAS ryškiai parodė XX-jo amžiaus materialinės kultūros žmogų jo dvasiniam, doriniam ir kultūriniam nuogume, jo geras ir blogas savybes. Materialinė kultūra kapitalistinių demokratijų ir marxistinio socializmo daug pastatė, sukūrė, bet daug ir sugriovė tų pastatų. Šią tikrovę ryškiai parodė karai ir kitoki politiški ir socialiniai sukrėtimai. Ir kas galėjo iš kultūringų žmonių dasileisti minties, kad krikščioniškoji civilizacija pasiekusi lobirinto taps etiškai, politiškai ir sociališkai bei moraliskai supuvusi, nyks, kad žmogus taps dvasios ubagu, nebus sielos ir širdies žmogum, taps tarsi robotu? O šiandieną susiduriame su tokiais žmonėmis pasaulyje, žmonijos viršūnėse.

Europa, lopšys krikščioniškos civilizacijos, pasiekusi aukšto lygio materialinės kultūros tapo dvasios ubagų žemynu; Azija turėjusi aukšto lygio civilizaciją tapo feodalizmo, socialiniu ir politiniu atžvilgiu anarchijos žemynu. Žodžiu, Eurazijos žemynas nusikratęs feodalizmo, pasiekęs liberalizmo laimėjimų: politinių ir socialinių reformų, žmogui laisvės, teisės, lygybės — demokratijos tapo žemynu politinės ir socialinės anarchijos.

Visi žinome, kad XVIII ir XIX amžių liberalizmas davė laimėjimus visose gyvenimo srityse, kad liberalizmas pakeistas demokratijomis turėjo duoti didesnius laimėjimus žmonijai. Tačiau, žuvus liberalizmui, prasidėjus viešpatavimui demokratijai pasaulis susilaukė politinių ir socialinių anarchijų. Šį faktą rodo pastarųjų 50 metų įvykiai Eurazijos žemynė, pirmoji XX-jo amžiaus dalis bus vienu iš tragiškiausių laikotarpių mūsų eros. Atrodo, kad žmogus pasiekęs aukšto lygio materialinės kultūros nužmogėjo, tapo tarsi robotas, be sielos, humaniskumo, jausmo, be etikos ir sąžinės, be artimo meilės, žodžiu, landitas! Toji mechaniškoji mašina.

Mes turime daug bažnyčių, katedrų, kolegijų, akademijų, universitetų ir didžiasias mokslo pažangos plėtojimo laboratorijas, pasiekėm tiek moksle pažangos, kad galime suskaldyti atomus į smollius, tačiau mūsų mokslas tarnauja ne žmonijos labui, bet griovimui civilizacijos — materialinės kultūros laimėjimui — žmogui lengvatų socialinių ir kitokių. Korupcija, nedorovingumas, degeneracija, politinė ir socialinė anarchija plėtojasi visame civilizuotame pasaulyje. Štai kame glūdi žmogaus nužmogėjimas, dvasinis ir kultūrinis jo ubagiš-

Amerika Eina Europos Keliu

Amerikos žemyne plėtojosi krikščioniška civilizacija, materialinė kultūra naikindama amerikonišką žmogų ir įkurdindama europietį "kultūringą" krikščionį. Amerika kultūrinėje pažangoje pasivijo senuosius Eurazijos kraštus ir paliko, ypač JAV kraštus, jauniausias Amerikos žemyne. Per apie 200 metų kūrybos ir organizacijos darbe JAV kraštus pasiekė labai aukšto laipsnio materialinėje kultūroje, pastatė didžiulus dangorėžius miestus, ūkio pramonės kultūrą ir industriją eidama liberalizmo idealis-kuoju keliu.

Tiesa, Amerikos žemyne kraštų civilizacija nevienoda, Lotynų Amerikoje tebėra daugelyje kraštų feodalizmas, o JAV krašte liberalizmas užvaduotas XX-jo amžiaus demokratija. Dėja, ši kapitalistinė demokratija paskendo nedorovėje, korupcijoje, degeneracija konkuruoja su materialinės kultūros pažanga. Ką amerikiečiai užgyveno per virš 100 metų įtemptos kūrybos darbe, dabar jau dalį tų turėtų pražudė, žuvo ir aukšto lygio amerikiečių liberalinė etika — savygarbos ir sąžinės savybės, artimo meilė, plinta politinė ir socialinė anarchija. Kyla jėga marxistinio socializmo siekianti nugriauti kapitalistinę demokratiją. Dū pasauliniai karai davė skandalingas pasekmes Amerikai, nes JAV vada ir valdovai norėdami lošti rolę politinės dramos pasaulio scenoje nebuvo pasiruošę vaidybai, pazardino kraštą skolose, dabar mūs valstybės nacionalė ir piliečių, valstijų ir savi-valdybių bendra skola viršija 553 bl. dolerių! Eilinis pilietis nesupranta reikšmės šios astronomiškos skolų skaitlinės ir nepaiso, bet aišku, kad tai bus pirmasis žingsnis į netolimą politinę ir socialinę anarchiją.

O ką jau bekalbėti apie JAV žmogaus smukimą, jo nedorovingumą ir dvasinį ubagiškumą. Jei pažvelgsime į mūsų krašto kalėjimuose, ligoninėse, bėpročių įstaigose ir našlaičių globojimo įstaigose nykstančių ir pūstančių žmonių skaitlines — statistikas, nusigasime! Tiktai turtingoje Conn. valstijoje yra virš 5,000 našlaičių, tūkstančiai kriminalistų, tūkstančiai protiškiųjų ir fiziškųjų ligonių. Tai antroji dalis mūsų krašto materialinės kultūros parodo degeneraciją žmogaus. O jei Romos garsioji Imperija pasiekusi tokios padėties žuvo, gali žūti ir JAV materialinės kultūros, krikščioniškos civilizacijos, Imperija, kuomet jos pagrindai jau pradeda pūsti, ir viršūnės nerokai supuvę.

DARBO VERGŲ KLAUSIMAS

Jau nebe nuo šiandien Sovietų pavergtųjų tautų akys yra nukreiptos į tolimuosius Sibiro plotus, kur milijonai darbo vergų neįsivaizduojamai žiauriose sąlygose yra priversti sunkų darbą dirbti ir išlėto mirti. Milijonai jėga iš savo kraštų išplėštų daugelio tautų žmonių beviltiškai kaupia pastutines jėgas, laukdami laisvojo pasaulio pagalbos. Tų milijonų skaičiuje yra ir šimtai tūkstančių lietuvių kurių nematomas pagalbos maldaujantis žvilgsnis yra atkreiptas tiesiog į mus, laisvėje gyvenančius lietuvius.

Nors mes nepraleisdavome progos, nekėlė to klausimo ir neklabinę atsakingų politikų bei vyriausybės kabinetų durų, tačiau realių pa-

sėkų iš to nesusilaukėme, nes klausimų sprendėjai tenkinosi vien platoniskais užuojautos pareiškimu. Tačiau milijonų darbo vergų sukauptas pagalbos šaukšmas yra jau pasiekęs ir laisvojo pasaulio sąžinę, kuri pradeda prabilti konkrečiomis formomis.

Jungtinių Tautų Komitetas Priverčiamajam Darbui Tirti jau yra baigęs paskutinius liudytojų apklausinėjimus. Kruopsčiai surinktoji gausi medžiaga akivaizdžiai parodo Sovietų darbo vergų visiško nužmoginimo nusikalstamą darbą.

Jei anksčiau Sovietų vyriausybei pigiąją darbo jėgą sudarė deportuoti tariamai nusikalta žmonės, tai vėliau darbo vergų rankomis su-

kurtoji didžiulė pramonė, tikriauariant, numatomieji įvykdyti pramonės planai, jau patys nustatinėja, kiek žmonių turi būti suimta.

Nekaltų žmonių kankinimą ir žudymą sustabdyti ir šią dvidešimtojo amžiaus gėdą pasmerkti bei vergų darbo sistemą įvedusią Sovietų komunistinę vyriausybę apkaltinti, Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė, per savo delegaciją Jungtinėse Tautose, yra pasiūliusi dar šioje JT sesijoje darbo vergų klausimą svarstyti. Tas klausimas yra jau įtrauktas į JT sesijos dienotvarkę.

Klausimas yra nepaprastos svarbos, jis susijęs su komunistinio režimo pasmerkimu Sovietų okupuotuose kraštuose ir reikalavimu iš tų kraštų pasitraukti. Todėl

reikia dėti visas pastangas, kad darbo vergų klausimas būtina būtų svarstomas dar šioje JT sesijoje.

Kiekviena lietuvių organizacija ar pavienis lietuvis turi prie šio labai svarbaus reikalo aktyviai prisidėti. Organizacijos ir pavieniai asmenys kreipiasi į gyvenamojo krašto vyriausybę ir į pavienius jos narius, į parlamentus, į įvairių religijų dignitorius bei įtakingas organizacijos ir vietas spaudą prašydami, kad vyriausybė duotų savajai delegacijai JT nurodymų palaikyti Jungtinių Amerikos Valstybių gražią iniciatyvą ir reikalautų:

- (1) kad būtų pasmerktas priverstinio darbo praktika, įvesta komunistinio režimo kraštuose;
  - (2) kad ši nežmoniška priverstinio darbo praktika būtų panaikinta;
- (Tąsa ant 5-to pusl.)

Northern - Fancy Plump Tender Meaty

TURKEYS

OVEN READY	63^c	OVEN READY	55^c
Up to 14 lbs	LB	Over 14 lbs.	LB

Broilers - 5 - 8 Lb. Average - Tender Plump - Lots of White Meat

Beltsville Turkeys **OVEN READY LB 65^c**

FIRST NATIONAL SUPER MARKET STORES

Guaranteed to be The Finest Turkeys You've Ever Tasted

Plump Mountain Grown Fine Quality Turkeys Full of Delicious Tender Meat

J. J. Savickas - Saulėnas

Saulėlydžių išvakarėse

Ne audros siaučia, ne vėjas gaudžia, tai jauno berno plačioj krūtinėj meilės stygos virpa, savotiška ilgesio giesmė rytmuoja. Neviliojo jo ūkanoti pavasario rytmečiai paukščių paukštelių klegesiai, nei pasipuošusios purienomis žaliosios lankos, nes jo klajoklės mintys buvo ten, kur rasdavosi Liūda. Liūda, vienas jos vardo paminėjimas jo krūtinę kutendavo, bet daugiausia nieko. Nes jis niekad nedrįso jai išreikšti žodžiu savo širdies paslapčių bei jos troškimų. Ir jį kėlė panašus jo tokis — nors ir nuoširdžiausias išsireiškimas?.. Nors jo krūtinėje buvo su kaupu Liūdai meilės ir kilnią širdį turėjo, bet virš visko viešpataujant pasauliui materializmui, kilnieji širdies troškimai ir idėjiniai siekliai vietos neturi. Tai dvi priešingybės kurios tarp savęs nesutinka. O jis — bernas, nieko daugiau neturėjo apart kilnios širdies ir raumeningų rankų.

Skaidri pavasario saulė šildė savo karštais spinduliais budindama visus iš po ilgo žiemos miego. Čirškė, giedojo vieversėliai kildami pro miglą aukštyn virš čiurlenančių upių, srovenančių vagų, skelbdami ateinančių pavasario grožį su visais jo malonumais ir akį veriančiais gražiais gimtinės vaizdais. . .

Balys Virbickas, Kalasiūno bernas kapojo žabus ant skiedrino. O jo jaunijė, audrų dar nepažeistoje širdyje su pavasariu atgimėlgiu miegojė kilnus troškimai tolimesnei gyvenimo eigai ir ilgesys iš kurio išaugo ir išsivystė pirmoji meilė... Saulės nušviestas kirvis blizgėjo kilnojamas tvirtų Balio rankų; drutgalėliai švilpė vienas paskui kitą į greit augančią krūvą, o iš jo jaunyste alsuojančios krūtinės veržėsi į oro erdvę rytminga dainelė suokdama į žaliuosius klonius ir purienomis apsidengusias lankas.

— Bali, ar nematei žašų? bėgdama per kiemą klausė linksmi nusišveikusi Liūda.

— Nesenai mačiau, kai pro galukuone nugabeno Nevėžio link.

— Kažin, ar jos nenuklįs per toli? kalbėjo Liūda norėdama užvesti ilgesnį kalbą su tuo, kurį ji slapta mylėjo.

— Negalima dabar spręsti nematant jų, rimtai atsakė Balys. Nes tas priklausys nuo to, kaip ilgai patiks joms plavinėti vienoje vietoje. Tuo kartu jo skruostai paraudo akyse žybtelėjo ugningas žvilgsnis, kurio jis stengėsi neparodyti jai.

Liūda nuplovusi vietiniam griovy kojas, eidama sustojo gale kulelių eilės netoli Balio ir užvedė ilgesnį kalbą.

— Ar eisi Bali rytįbažnyčią?

— Jeigu aplinkybės ir šeimnininkas leis.

— O kur vakare su kitais vaikiniais manai eiti praleisti laiką?

— Nežinau. gal būt ten, kur ir visuomet einam, atsakė jis.

— Ne jau jums nepatinka čia — vietiniam kaime, jeigu išvedate ne tik vietinius vaikus, bet ir tolimesniusius tokiu savo elgesiu sulaukote nuo atėjimo mūs kaيمان šventvakariais.

— Ką aš ir kiti panašus čia veiksime? Juk su bernais ne labai kuri mergina nori eit šokti, o kitur visai kažkita.

— Tur būt per daug įsivaizdinat, jeigu taip kalbat visai nežinodami dalyko. Nes jei mus keli kiemai geriaus gyvena kaip kad jus minimi, del to manai, kad čia ir jaunimas nebus sukaltamas tuo nepersitikrinę patsai. Labai klįsti taip galvodamas. Ar mėginai nors kartą rimtai praleisti šventvakarį čia pat ant vietos sueigose? ne. Ar mėginai nors kartą mane išvesti šokti? irgi ne. Aš laukiau tos valandos, kada jūs suprasit mane, bet veltui ligšiol buvo mano lūkestis. Nes dienos slenka, o su jomis ir mano neramios ir audringos valandos į nežinomą praeitį be geresnės vilties ateičiai.

— Ar panelė Liūda nemanote iš manęs daryti juokus? patylėjęs kurį laiką paklausė Balys. Nes netikiu, kad ta pati tikrai manytumėt ką kalbate. Tiesa, mano širdis tiki tam laikydamas šventus ir teisius jus žodžius, kurie žodžiais turi ir pasibaigti čia pat tarp mūs. Tariant paskutinius žodžius, jo jaunyste žybtintys sveikas veidas paraudo kaip susigėdusios mergaitės šešiolikametės kas darį jį dar puikesniu ir simpatingesniu. O kad neparodyt su-

mišimo, nusiėmęs kepurę ėmė pirštais šukuoti ilgus garbanuotus plaukus.

Liūda tyliai žiūrėjo į Balį ir gerėjosi jo sumišimo valandoje grožiu ir nedrąsa.

— Tai kažgi tavo širdis sako, šaipydamosi užklausė Liūda.

— Ne visuomet ir visiems galima sakyti, pasakė Balys išskeldamas kirvį malkos kirčiu.

— Kodėl?... Na, o jeigu jau taip, tai padarykite man išimtį. Ar sutinki su tuo Bali...? O jos mėlynos, juosvos gilios kaip jūra akys žiūrėjo jam tiesiog į akis, kurių ugningų žvilgsnių jis negalėjo išlaikyti ne sumišęs ir nusilenkęs.

Suprato viens kito akių šneką nuo pirmo karto iš kurių galėjo daugiau išskaityti ne kaip iš kelių kapų sausų žodžių.

— Ar tu tikrai ryt eisi į bažnyčią? pakartojo klausimą Liūda. Jeigu atsakymas bus taip, tai pataikyk eit į namus kartu su manim, tada aš tau daug ką pasakysiu, kad būtum drąsesnis prie vietinių panelių.

— Mielu noru, o ypač panelės žodžiams įvykdyti, kad ir kažin ką galėčiau padaryti.

Graži buvo sekmadienio diena. Saulės spinduliai gaivino gamtos žaliuynus ir giesmininkus paukštėlius, o tvoros apsnarpliojusios voratinkliais kaip šilko gijomis, žvilgėjo saulės atspindyje duodant puikiausį reginį.

Kaip buvo sukaltėta; Liūda su Balium parėjo kartų iš bažnyčios į namus susikalbėdami kartu eit į gužines savam kaime. Už tai ir išpūdziai to sekmadienio Balium buvo visai kiti ne kaip pirmesnius šventadienius. Kitokios jo ir dainos suskambėjo po žaliuosius klonius ir ariamus laukus. Juk jis dabar buvo tikras, kad vienturtė juosvaakė Liūda myli jį. Ji — berną saulės nudegintais skruostais našlaitį jaunuolį.

— Klausyk, moči! kalbėjo senis Kalasiūnas. Mūsų Liūda per daug lipšniai elgiasi su bernu, iš ko ateityje galime susilaukti nemalonių pasekmių. Aš ne kartą juos besikalbančius apuolbijau, bet tas matyt nieko negelbėja. Tame dalyke tu turi ją rūpintis ir reikalui esant sudrausti, kitaip reikės atleisti bernas pačioje darbymetėje, aiškino susirūpinęs senis Kalasiūnas.

— Daryk kaip išmanai, nes man irgi nusibodo ant jos bartis. Pirmą buvo visai kita mergina; klusni, linksma, o dabar kur eina, ką dirba, visuomet užsimasčiusi, išsiblaškiusi, lyg nesavy būdama.

— Gaila atleisti tokiam laike gerą berną, kalbėjo Kalasiūnas susirūpinęs savo šeimos padėtimi. Žinoma, geresnio ir sąmoningesnio darbininko aš neturėjau ir nemanau turėti, bet dėl namų garbės ir dukters tolimesnio gyvenimo laimės, darbymetėje turiu jį atleisti nuo savęs.

Vos saulei patekėjus, Balys apleido su širdgėle Kalasiūno kiemą paskutinį kartą pažvelgdamas į lange stovinčią Liūdą su pilnomis ašarų akimis. Juk jo niekas čia daugiau netraukė, nerišė su tais namais kur jis jaukiai prabuvo kelis mėnesius, vien tik ji — Liūda, su kurią liko visas jo gyvenimas ir jo kilnieji siekliai.

Išėjęs iš kiemo, sustojo kryžkelėje iš kurios tiek daug kartų ėjo be jokio galvojimo savo kryptimi, bet dabar į kurį kraštą patraukti jam buvo neaišku. Staigiai mostelėjo ranka, pasisukė dešinėn ir nužygiavo ton pusėn skardžiomis Nemuno pakrantėmis ieškoti gyvenime laimės, nors tikrenybėje jis jos nebesitikėjo rasti jaučiant širdyje tuštumą be jos — Liūdos, kuriai tėvai griežtai uždraudė kada nors su juo susieiti ar matytis. O juk jis be jos, tai kaip aras pakirstais sparnais blaškysis tarp gyvenimo audrų, apvilts ir priblokštas prie žemės.

Ankstų pavasario rytą ne giria ošė graudulingą raudą, ne paukščiai skundės savo nedalia, tai jauno berno stovinčio kryžkelėje plaukė prie Aukščiausiojo graudulingas skundas, keikiant savo nedalią ir vidujines sielos silpnynes.

Ne gegutė kukavo, ne lakštutė čiulbavo tykų šeštadienio vakarėlį, tai jauna mergelė balta lelijelė sėdėdama už staklelių ir laidydama žilvyčio šaudyklėlę aimanavo netekusi jauno bernelio, braukė gailias ašarėles baltų priekaištelių. Ne kalnų aras skri-

THE FIRST NATIONAL BANK

MEMBER F.D.I.C.

GARDNER,

MASSACHUSETTS

LEICESTER SAVINGS BANK

LEICESTER,

MASS.

BANK BY MAIL

Deposits go on interest the First Business Day of Every Month

WHITE'S 5c - 10c - \$1.00 STORES

26 MILLBURY GATVĖS (arti Kelley Aikštės)

AR RUOSIATĖS ŠVENTEMS ?

Mes turime visokių daiktų — vaškų, valytojų, tepalų, popierių lentynom, staltiesių
PADEKOS DIENOS PUOTAI
Užlaikome visokių didumų Indų Kepimui

— PADEKOS DIENOS LINKĖJIMAI —

The Gavitt Manufacturing Company, Inc.

MANUFACTURERS OF
INSULATED WIRE and CABLE

BROOKFIELD,

MASS.

Direct Western Union Wire — Phone North Brookfield 600

SPENCER SAVINGS BANK

MUTUAL SAVINGS BANK, Inc. 1871

W. J. HEFFERNAN, President
H. P. STARR, Treasurer

SPENCER,

MASSACHUSETTS

do, ne aukštųjų karalius plasnojo per žaliasias lankas, tai atskrido atplasnojo vargas vargunėlis jaunai mergelei, rūtų lysvėlių augintojėlei. Nebe rūpi nūn jai rūtos nei gėlių kvapsnumas, nes nebėra to, kuriam jos buvo skirtos, del kurio jos buvo augintos. Nūn jis vienas jai rūpi, su juo svajonėmis gyvena, bet kur jis dingio apleidęs ją, ji nieko nežinojo. Ne jau Nemuno glėbyje prieglobą sau rado jeigu niekad jai neapsirodo išsinešęs jos širdį ir nekaltą šypseną...

Saudyklė dažnai švytravusi sustojo mūsų nustojo tarškėje, nes mergelė užsirišė ant praviro lango su atsidėjimu klausėsi nuo toli suokiančios skambios dainos kurios aidėsys kaip kokis šliaužas rangidamasis suokėsi nuo Nemuno tvirtos krūtinės iš sielininkų lūpų per žaliasias lankas ir ošiančias, garsios praeties suauštas bočių kanklininkų dainas apie nemirštamus karžygių žygius tarp tamsių girių liejosi į Kalasiūno trobą į pravirą mergelės Liūdos langą. Daina aiškėjo, mergelės širdelėje kilo audros ir ne viena stambi ašara nusirito per jos raudonus skruotus į darželį apilstant rūteles niekad nevystančias liūdną dalužę jai menančias: —

Ar auštantis rytas audringas,
Ar vakaras tylus ateis;
Tik tave viena aš mylėsiu,
Kita man širdies nebežeis.

Aš plaukiu tolyn nūn nuo tavęs
Prie Baltijos jūros plačios;
O ilgesio skausmą supynęs,
Nešuosį draugėje prie jos.

Ateiki mergelė prie manęs,
Ateiki nors sykį nudien;
Atneški man žvilgsnį ugningą,
Teplaukia atdusiai iš vien.

Bet ne man gerėtis juk tavim
Berneliui vargdieniui biednam,
Gyvenimas žiaurus dėl manęs
Del jo vargt reikės vienam.

Bet meilę ugningą, o meilę!
Kokia aš jaučiu prie tavęs;
Padarė man silpną galiūnu,
Juo būsiu kol gyvybė ges.

DARBO VERGŲ KLAUSIMAS

Tąsa nuo 4-to pusl.)

(3) kad Jungtinių Tautų sudarytas Ad Hoc Komitetas Priverčiamajam Darbui, Tirti taptų nuolatine institucija, kuri tirtų visas dirbančiųjų darbo sąlygų fazes ir darytų žygius, kad ateityje priverčiamasis darbas niekur nebūtų praktikuojamas;

(4) kad reikalautų komunistinio režimo pašalinimo iš kraštų, kuruos jie tebe-laiko okupuotus.

Visuotiniai į tą darbą įsijunkime tuojau ir darysimų žygių neatidėliokime, nes reikalas skubus.

Turime parodyti pasauliui, kad tas klausimas yra mūsų širdžių jautriausiai jaučiamas ir kad neuimsime, kol žmogaus teisės ir laisvės bei nepriklausomas gyvenimas nebus atstatytas sovietų pavergtuose kraštuose.

Lietuvos Laisvės komiteto vardu nuoširdžiai kviečiu šią pareigą Kenčiančiai Lietuvai šventai atlikti.

Su pagarga,

Vaclovas Sidzikauskas
Lietuvos Laisvės Komiteto Pirmininkas.

Žinau jog nevertas aš tavęs,
Atleiski tada už kančias;
Su meilės gi pilna krūtine,
Aš plaukiu į jūras plačias.

Juk mano krūtinė kaip jūra,
Kur audros siaučia dar labiausiai;
Kai mane atskyrė nuo tavęs,
Ir liepė keliauti toliaus.

Ta audra nustos many siautus,
Kai amžiams gyvybė užges,
Ir į juodą karstą idėję
Mane bedalį į kapus neš.

Gal kitiems skambi dainos gaida ir jautrūs žodžiai nedarė gilesnio išpūdzio, bet Liūdai jų buvo per daug. Juk toji daina skambėjo iš jos mylimo Balio — sielininko lūpų, o ji negalėjo ir tada jo pamatyti, kai jis taip arti buvo prie jos. Tik gausios ašaros iškritę, palengvino jos širdyje dienų būgiu išaugintas kančias.

Nebesisekė jai austi. Trūko gijos viena po kitai, kaip trūko jos skaidrios kūdikystės svajonės. Dabar ji tik laukė vakaro, kurio priedangoje ji tikėjosi susieiti Balį, nežiūrėdama, kad del to reiktų ir nukęsti.

Kai tik tamsos šydas apgaudė žemę, Liūda pavakarėniavusi, tykiausiai išėjo galukuonin prie Nevėžio pašlaitės, kur stovėjo jų pačių valtėlė ir sėdusi į ją ėmė irtis Nevėžio žiotisna prie Nemuno. Ramu šeštadienio vakarą valtėlė skubiai slinko Nevėžio pakraščiu prie Nemuno, del to ir Liūdos širdis kas kartas vis smarkiau plakė. Bet likimas ją ir čia apvylė. Nes nerado jį sielininkų nei ilgstamo Balio, kuris su kitais buvo išplaukęs Veliuonos link. Tada liūdesys suspaudė jai širdį užgulė kaip sunkiausias akmuo ant krūtinės, kurios vidurį kirminas graužė del to sunkių minčių prislėgta vėlai grįžo į namus.

Atsigulusi ilgai neužmigo, nes įvairios mintys ją vargino. Ne jau jo dainos žodžiai būt teisingi, jog jis nebegrišias atgal nuo Baltijos jūros? .. Ne jaugi! .. Ne jaugi! .. Veržėsi tylūs žodžiai iš jos krūtinės be jokio atsakymo. Aš jį vieną mylėjau ir myliu, jam vienam esu žadėjusi rūtų vainiką, o be jo jis turės vysti kaip vysta dabar mano jaunos dieneles. (Bus daugiau)

Del Vargonininko Juozo Žemaičio

Šv. Kazimiero parapijos choras rengia didelį vakarą paminėjimui vargonininko Juozo K. Žemaičio 31 metų, kaip Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas. Juozas žemaitis nuo pat jaunystės, užbaigęs Šv. Kryžiaus Kolegiją, ėjo vargonininko pareigas. Per šiuos 31 metus, jis išlavino gana daug choristų ir daug koncertų buvo perstatyta lietuvių tarpe. J. Žemaitis yra per tuos metus daug nuveikęs lietuviams, meno srityje, ir per daug metų visados prisidėjo su savo choru Worcesterio darbuotoje. Jo choras buvo per daugelis metų didžiausias, suvirs 100 balsų, ir J. Žemaitis yra atsilymėjęs su savo choristais irgi kitose kolonijose. Per šiuos 31-nus metus J. Žemaitis yra patarnavęs galima sakyti kiekvienai organizacijai su muzikališka programa. Jis yra perstatęs gana daug didelių "Minstrel Shows".

Šv. Kazimiero choras įvertina vargonininko J. Žemaičio nuveiktus darbus, ir kadangi jis turi išeit iš vargonininko pareigų dėl sveikatos, choristai rengia kortavimo vakarą (Military whist) gruodžio pirmą, antradienio vakare, Šv. Kazimiero parapijos

Geros Širdies Tautiečiai

Mūsų brolių ir sesių varga stovykloje didina drabužių bei apavų nedateklus. Jeigu mums patiems ir išsigalintiems kartais nelengva yra tinkamai save ir savo vaikus apmokyti, tai visi supraskime kaip sunku esantiems stovyklose įsigyti drabužių bei apavą. Neleiskime nė mažiems nė didesniems tremtyje šalti ir apiplyšusiems būti. Aprūpinkime juos kaip galėdami geriau savo atliekamais drabužiais ir avaline. Visus aukojamuosius dalykus prašoma suteikti Aušros Vartų parapijos salėje (153 Sterling St.) Paskutinė diena yra lapkričio mėn. 29 (sekmadienis). **BALFo 31 Skyrius Worcesteryje Valdyba**

salėje, 8-tą valandą vakare. Rengėjai kviečia visus lietuvius dalyvauti ir parodyti Juozui Žemaičiui, kad mes lietuvių įvertinam jo nuveiktus darbus. Pelnas nuo šio vakaro bus įteiktas p. Žemaičiui. Jeigu kas norėtų auką įteikt, galite kreiptis į rengimo komisiją, kuri susideda iš sekančių ypatų: Edward Daniels, Frances Nochnas, Edwina Ginkus, Rita Barnatavičius, Adele Ivaška, Joseph Ivaška, Rita Brazauskas, Ann Marie Pallys ir Julia Mack.

Komisijos nariai prašo visų lietuvių ateiti į Šv. Kazimiero salę gruodžio pirmą (December 1-st) ir linksmai praleisti vakarą. Bus gana daug gražių laimėjimų, kaip tai \$2.00 Government Bond ir kitų.

Komisijos Nariė
Julia Mack

Mirė Mikalina Mazgelienė

Mikalina Maggelienė mirė lapkričio 9-tą, Miesto Ligoninėje, buvo pašarota J. Dirsos koplyčioje, 51 Providence gatvės. Ji su bažnytinėmis apeigomis, Šv. Kazimiero bažnyčioje, buvo palaidota Šv. Jono kapuose.

Velionė 1914 m. atvykus į šį kraštą apsigyveno Branford, Conn., paskui sekančiais metais persikėlė į Worcesterį.

Ji paliko savo vyrą M. Mazgelį, tris dukteres, Rožę Zareck., Albiną Gabrelę, Juzę Mazgelienę ir tris anūkus; vieną seserį Antosę Stadolnikas, Branford, Conn.; brolių Vincą Vilčinską; dvi seseri, Juzę Tamulevičienę ir K. Vilčinską, Lietuvoje. Visi jos šeimos nariai, giminės ir draugai nuliūdę reiškia gilią padėką visiems, kurie dalyvavo šermentyse ir laidotuvėse, kurie atsiuntė gėles ar užprašė mišias.

M. Mazgelis ir šeima

Įsigykite savo tikietus
Holy Cross
Lapkričio 28, 1953
Fitton Field
Horace Partridge
20 Pleasant Street
Worcester, Mass.,

MAC'S BRAKE SERVICE

CHAS. McCARTHY, Prop.
Automobilių Taisyimas
TELEPHONE 6-0140
97 MILLBURY STREET - WORCESTER, MASS.

PLOTKIN FURNITURE CO.

"ATHOL'S LARGEST HOME FURNISHERS"
41 Exchange Street TEL. 263
ATHOL, MASSACHUSETTS

BIG NICKEL SUPER MARKET

Laikas pasiruošt prie DEKAVONĖS DIENOS ŠVENGIŲ su skaniais valgiais. Kreipkitės pas virš 30 metų patyrusio biznieriaus JONO STRUCKO. Jisai užlaiko geriausios rūšies mėsos, paukštienės, žuvies, daržovių ir vaisių už prieinamiausias kainas.
LINKIME LINKSMŲ ŠVENČIŲ VISIEMS KOSTURIERIAMS IR DRAUGAMS—nuo Jono Stuckaus
Telephone 4-7948
205 MILLBURY STREET - WORCESTER, MASS.

CITY LUNCH

I. J. KAIRYS, Sav.
42 MILLBURY STREET WORCESTER, MASS.
Skaniausių Valgių galima gauti pas ilgų metų patyrusį virėją I. J. KAIRY — už prieinamiausias kainas.
— Užeikite, persitikrinkite patys —

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINEJIMAS

Šių metų, LAPKRIČIO 28d. (Šeštad.)

7 VAL. PO PIETŲ Lietuvių Klubo Salėje

— ĮVYKSTA ŽUVUSIŲ —
LIETUVOS LAISVĖS KOVOSE KARIŲ PAGERBIMAS

KONCERTINĖ minėjimo dalį išpildys Lietuvos Operos Soliste JUZĖ AUGAITYTĖ iš Philadelphia ir Rašytojas - humoristas ANT. GUSTAITIS iš Bostono.

Po koncerto šokiai, grojant "Tango" orkestrui. Veiks užkančių ir gėrimų bufetas. Parangimo pelnas skiriamas Lietuvos Karo Invalidams Šelpti L. K. S. "Ramovės" Valdyba

Worcesterio Liet. Organizacijų Žiniai

Artinasi Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Laikas pradėti ruoštis ją kuo tinkamiausiai ir įspūdingiausiai paminėti bei parodyti, kad Lietuva ne tik buvo, bet ir yra verta laisvės. Sąlygos atgauti Lietuvai nepriklausomybę gerėja. Belieka tik vieningai ta kryptimi dirbti!

Kaip žinoma, paskutiniu metu Worcesteryje būna rengiami keli atskiri Vasario 16 d. minėjimai (dažnai tuo pačiu laiku), bet neatrodo, kad tai būtų labai geras reiškinys. Todėl bendro minėjimo organizavimui ir tų reikalų aptarimui šaukiamas

Visų Worcesterio Liet. Organizacijų Atstovų Susirinkimas,

kuris įvyks š.m. gruodžio (D.c.) mėn. 12 d. 8 val. vakare, Liet. Pil. Klubo Salėje, 12 Vernon St. Tad, laukiame visų atsilankant. L. R. D. 1 skyr. V-ba

SLA 57-tos kuopos Metinis Susirinkimas

Susivienijimo kuopos metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakare, gruodžio 3-čią, 7:30 val. vakare, Lietuvių Ukėšų Klubo salėje, 12 Vernon gatvės. Tai bus svarbus susirinkimas, visi nariai atsilankykite, nes bus SLA Pildomosios Tarybos nominacijos ir bus kuopos valdybos rinkimai sekantiems metams. Atlikite savo pareigas kaip SLA nariai. Valdybos narys

SIEGAL FURS CLOSES ITS DOORS AFTER 29 YEARS

WE ARE GIVING UP — GOING OUT OF BUSINESS
FUR COATS - CAPES - JACKETS - STOLES

Kainos Sumažintos. Kiekvienas Kailinių šmotas Turi Būti Paruoštas, Nežiūrint Kainos Ar Nuostolio. Pirkite Dabar! Aukštos Vertės Kailių Iš Ko Pasirinkt.

PERSIANS - MUSKRATS - RACCOONS - SQUIRRELS

SIEGAL FURS

84 FRANKLIN ST. - Worcester, Mass.
29 YEARS OF RELIABLE SERVICE

Bob's Appliance Shop

Telef. 4-5775 - 5-4730
Radijai - Šaldytuvai
Namams Reikalingi Daiktai
56 WATER ST.
Worcester, Mass.

Parehman's Bakery

Jacob I. Parehman, Sav.
TEL. 2-9811
Kratuvėms ar Pavieniams
Duona, Bandukės, Tortai
96 WATER ST.
(kampas Harrison St.)
Worcester, Mass.

B. COHEN

MĖSOS KRAUTUVĖ
Tel. 2-2047 krautuvėj
Tel. 4-3932 namuose
Pavieniams - Krautuvėms
123 WATER ST.
Worcester, Mass.
Paukštiena, Aviiena, Veršiena,
Jautiena

Bostono BALF Vajus

Bostono BALF skyrius perėmus darbą naujai valdybai pradėjo savo veiklą. Nuo gruodžio mėn. pradžios iki 1954 m. sausio 17 d. vykdys piniginį ir drabužių vajų. Bus stengiamasi su aukų lapais aplankyti visus Bostone gyvenančius lietuvius.

Kad plačiau išaiškinti vajaus reikalingumą gruodžio mėn. 6 d. Lietuvių Pil. Klubo salėje ruošiamas viešas mitingas su specialiu programa:

1). Bus rodoma filma iš tremtinių lietuvių gyvenimo Vokietijoje;

2) Kalbės BALF Centro vice-pirmininkė p. Devenienė, tik ką sugrįžusi iš Europos ir lankiusi lietuvius tremtinius.

3) Susirinkime kalbės garbės Konsulas p. Šalna, klebonas kun. Virmauskis, SLA Pirmininkas adv. Kalinauskas ir "Keleivio" red. Sonda.

4) Šoks p. Ivaškienės vadovaujama tautinių šokių grupė. Į šį mitingą kviečiami visi Bostono ir apylinkių lietuvių.

Vajaus užbaigimo proga 1954 met. sausio 17 d. Lietuvių Piliėčių Klubo salėje ruošiamas didelis banketas, į kurį kalbėtojais kviečiami Kersteno Komisijos vienas iš kongresmanų ir BALF Pirmininkas kan. Končius. Bus ir meninė dalis su bufetu. Bilietai į banketą jau platinami ir jei kas norėtų iš kitų vietų įsigyti, prašome pasiskubinti. Prieėjimo bilietai nebus platinami.

Visos vajaus aukos ir banketo pelnas skiriamas Vokietijoje pasilikusiems lietuviams šelpti. P. M.

DEL JOS...

Geriausia Luksesio Dovana Kuria Kalėdų Diedukas atneštas—Kailiniai!

Idiališkai dovanai, kurią bile moteris tikrai įvertins, nėra niekas taip tinkamas kaip puikus kailiniai. Paltai, švarkai, stulos, visi čia randasi, puikiai ir skoningai padirbti, eksperto pasiūti pas Harold Kay Furs.

Nemokamas Apskaičiavimas perdirbimo - pataisymo

— DEL —
Patenkiamas Garantuojamas

PHONE 7-2371

Mr. Harold Kay

Harold Kay
FURS
89 GREEN STREET

SEZONO LINKĖJIMAI

MARY E. CARMODY

Beauty Salon

5 PLEASANT STREET

Telef. 5-1960

QUABAUG RUBBER COMPANY

— Makers of —
Mechanical Rubber Goods
"Armortred Brand"
Rubber Soles - Rubber Heels - Tile Flooring
Matting Mats - Moulded Specialties

NORTH BROOKFIELD, MASSACHUSETTS

HOTEL VERNON

KALĖDŲ PARENGIMAM
BANKIETAM - VESTUVĖM

WORCESTER, MASSACHUSETTS

MILLBURY NATIONAL BANK

MILLBURY, MASSACHUSETTS

E. PAUL HARRIS, President
ALLEN SMITH, Vice President
CHARLES C. RILEY, Vice President and Cashier
LEA M. DUMAS, Assistant Cashier

CHARTER NO. 13835

IDEAL PHARMACY

Vaistinyčios Tel. 3-4840 — Res. 7-1725
V. G. SKRINSKA, B. S. reg. pharm.

29 KELLY SQUARE

WORCESTER, MASS.

Jei jums reikia vaistų, kreipkitės pas registruotą vaistininką, savininką Vytautą Skrinską. Jis išpildo medikališkus daktarų receptus ir patarnauja visokiais sveikatos reikalais. Taipgi, vaistai yra pasiūniami per paštą ir į kitus miestus. Be to, užlaiko geriausios rūšies kosmetikos, skutimosi reikmenų, knygų, laikraščių, filmų, saldainių, šaltkošės, riešutų, cigarų, cigarečių ir skanių gėrimų.

Be to, mūsų vaistinėj galima gauti: 1) Pašto ženklų; 2) lietuviškų laikraščių; 3) galit užsimokėti gazo bilas, ir 4) išpildom money orderius.

VYTAUTAS SKRINSKA
Ideal Pharmacy vaist. sav.
Netolimoje atei ty bus duodama, DYKAI, visiems lietuviams graūus. 1954 m. kalendoriai.

Vaistinės valandos: nuo 9 ryto iki 10 vakaro
Sekmadieniais: nuo 9 ryto iki 9 vakaro

LIETUVIAI pas LIETUVIUS!